

פניני הרמז

יו"ל ע"י "קהילת הרמה" בירושלים עיה"ק תובכ"א
שע"י יוצאי ישיבה הרמה דלונדון יצ"ו

זמני עיה"ק ירושלים תובכ"א:

הדלח"נ - 4:06 / צאת השבת אר"ת - 5:58

בנשיאות עט"ר מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אליקים שלעזינגער שליט"א

מפניני רבינו:

וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך. (כט. יא.), פירש"י שבא בידיים ריקניות, וצריך טעם לבכייתו של יעקב אבינו משום זה? ונראה דמה שנהוג עלמא כשבאים מן הדרך מביאים מתנות, יש לזה ענין, כדי שיהא בואו לברכה, וכמו שאנו עושין סימנים טובים בתחילת השנה, כן יהא ביאתו של אדם סימן ברכה, וע"ז בכה יעקב שלא היה בידו לעשות פעולה לטובה להביא עמו ברכה.

ואעפ"כ סוף דבר נתברך לבן ע"י יעקב, שאמר הכתוב "ויברך אותך לרגלי", עצם בואו של יעקב אבינו היה בו ברכה. וביותר יובן לפי מה שפירש"י, אמר אליעזר עבד אבי היו בידו נזמים וצמידים וכו' ואני אין בידי כלום, וכבר פירש"י (ועי' בית אב פרשת חיי שרה) שמתנותיו שלאליעזר רמזו לענינים נשגבים, לשקלי כסף, לשני לוחות ועשרת הדברות וכו', בודאי היה גם ברצונו של יעקב לעשות חלות ברכה, ורמז בהפגשו עם רחל, וע"ז בכה שלא היה בידו לעשות כן.

(מתוך ספר בית אב עה"ת ח"א)

קול רבינו [מאמרי השקפה ומוסר]:

מאמר "דרך התורה בעולם הזה"

[מתוך ספר בית אב שיחות החדש - נאמר בשנת תשס"ג לפ"ק]

אבינו עבר ושכח ח"ו, ולמה בהגיע לחרן יהיב דעתיה. וכל ענין לינה צ"ב, ולמה כל י"ד שנים לא שכב ועכשיו שכב. כל זה אינו מפורט ואין להעלות על הדעת חלילה, כי יעקב אבינו מרכבה לשכינה, היתה הנהגתו כ"כ פשוטה, אבל כפי שכלינו הפשוט הכל תמוה.

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש וגו'. (כח. יא.), ובגמרא חולין (דף צא:): "כי מטא לחרן אמר אפשר עברתי על מקום שהתפללו אבותי ואני לא התפללתי כדי יהיב דעתיה למיהדר קפצה ליה ארעא מיד ויפגע במקום - התפלל שם - כד צלי בעי למיהדר אמר הקב"ה צדיק זה בא לבית מלוני ויפטר בלא לינה מיד בא השמש", וצ"ב כלום יעקב

וידוע שכתב במהר"ל (תפארת ישראל פי"ג ועוד מקומות רבים) כי לשון התורה שלנו הוא המלבוש החיצוני של פנימיות התורה, והוא מענין עוה"ז, והפנימיות מרומז באותיות התורה, וחז"ל גילו לנו מעט. והוא הטעם כי כל שכר ועונש שבתורה הוא מעניני עוה"ז, ושכר ועונש עוה"ב לא נזכר כלל אלא ברמז, וביותר גם תורתם של האבות הק' ושבטי קה לא נזכר אלא ברמז, מש"כ לשון זקן באבות העולם שהיו זקנים יושבים בישיבה (וימא דף כח:), ואל תרגזו בדרך כדאיתא בפירש"י (לקמן מה. כד.), שלא יתפלפלו בתורה, וכן יצחק אחר עקידה לא נזכר, עד ששאלו היכן היה, שלחו לשם ועבר (מדרש נו, יא).

והוא, כי מצב התורה של אבות העולם הוא כאילו אינם בעוה"ז, י"ד שנה עסק יעקב אבינו בתורה כאיננו כאן אלא חיותו בתורה, ולא היה שייך לשינה [עכ"פ שכיבה לישון] או אכילה ושתייה כדרך העולם, כרשב"י במערה, ומה שמוכרח לו כאדם צמח שם דקל, ונתגלה מעיין לידו וכל ההויה היתה בתורה, ולא נענש יעקב על י"ד שנה שלא הודיעו לאביו, כי היה פטור מזה, וכבן עזאי שהיה פטור מלישא אשה.

ופשוט שכשיעקב יצא מביהמ"ד ג"כ כל מציאותו ומחשבתו רק בעולם התורה לבד, ולא היה שייך עדיין כלל להתעכב משום מקום תפילה לחם לאכול ובגד ללבוש, שתפילה זו חיי שעה הוא כדאיתא בגמרא שבת (דף י.) דרב המנונא האריך בתפילה וא"ל מניח חיי עולם ועוסק בחיי שעה וכמש"כ רש"י שם, וממילא לא היה שייך גם לענין כל ההבטחות שהיו ראויים להנתן לו בחלום אח"כ. אולם בבואו לחרן להעמיד דורות וכלל ישראל ראה כי לא יתכן כך, וע"כ יהיב דעתיה, ובא המקום לקראתו, רק אז חזר יעקב ללבוש התורה שלנו. והוצרך דייקא לישון שם ולבקש לחם לאכול. ובגמרא (חולין שם) שהמלאכים לא הבינו זאת לפי דרגת יעקב אבינו, אבל ד' ניצב עליו, והוא מצב הסולם, כאשר נבאר.

והנה רשב"י יצא מן המערה וראה זורע וחורש והרגם במה שמניחים חיי עולם, והחזירו הקב"ה למערה ואמר כלום להחריב עולם יצא, וכן אח"כ יצא עוד פעם ובבחינה אחרת, וראה זקן עם הדסים, כנגד זכור ושמור, וכדאיתא בגמרא (שבת דף לג:), והיא מדרגת עוה"ז לכאורה, ועדיין הוא דרך רשב"י ג"כ, וכמש"כ מרן (הגרי"ו מבריסק) זצ"ל

(בפרשת חיי שרה), כי האבות הק' תפסו דרך רשב"י. ולכאורה היתכן, הרי עסקו בצאן ושאר צרכי גשמי? והביאור שעסקם בעניני עוה"ז היה בדרך ארעי, רק כדי הכרח, ולצורך מצוה בלבד, וכמו שכתב מרן החזו"א במכתבו (ח"א סי' קלו וסי' קנז) שהשתדלות כבר יצאתי ולא צריך יותר, דהיינו להאמין - כמש"כ החובות הלכות בשער הבטחון - כי ההשתדלות לא מוסיף ולא ממעט אלא הכל ממנו ית' ממש, אלא שכן נאמר וברכתך בכל אשר תעשה, לצאת ידי חובה לבד, אבל כל עצמותו של האדם בתורה [לא כדרך ר' ישמעאל שהיא היתה קוצר וזורע שם מקומו, אם כי בודאי היה מאמין בעזר ד', אבל סו"ס מאמין שהוא עושה דבר ופועל דבר, כמונו, ועוד נבאר בזה במקום אחר].

ודבר זה אינו קל למי שלא נמצא במצב של תורה, לדעת כי מעשיו אינם קובעים כלל ובכ"ז לעשות כדי לצאת חובת השתדלות לבד. והעיקר בכל השתדלות הוא תפילה, והחזו"א כתב בספרו (בסוף סנהדרין) שיכולים לצאת וברכתך בכל אשר תעשה בתפילה לבד, והוא חידוש.

ונראה שזה הענין שיעקב לכאורה עשה השתדלות בענין המקלות של הצאן, ולנשיו אמר אח"כ שהמלאך עשה. ולנו זה מוזר ולא מובן, אבל יעקב במדרגתו אמר האמת כי ההשתדלות לא פעל כלום אלא המלאכים עשו, הוא ראה והרגיש האמת וכן סיפר להם, ופי' חלום בשעה שהאדם ישן ונדמה כאילו הוא עושה, אע"פ שאינו עושה כלום.

ואפשר שיוכן בזה מה שאמרו ז"ל (מדרש סח, יב) כי המלאכים שעלו בסולם היו שנדחו מפני אמרם בסודם 'אנחנו' משחיתים המקום, ורק עכשיו נתקנו, ולמה דייקא עכשיו, אמנם הוא שאמרנו כי יעקב תיקן דרגא זו שבחינתו לעשות ולא להרגיש שאינו עושה כלום, לא אני עושה אלא המלאכים וכנ"ל. והוא דרך עליה כדי שיוכל לרדת ולעשות בדרגא זו ולעלות שוב ולא לשקוע בטבע.

ורשב"י כשיצא סו"ס מן המערה ציין קברים, והמובן בזה להיות בארץ אבל לא להטמא, והוא התיקון שעשה.

ואילו דרגת שם ועבר היה שלא היה שייכים כלל לעולם זה [וכדאיתא בילקוט (הובא בספר בית יצחק פרשת נח) ששם בן נח לא מת עד שתקנו שלמה המלך].

והפועל יוצא מכל זה כי אע"פ שעסוקים בצרכי עוה"ז הוא רק לפי הצורך, ובכוונה הנכונה, ואילו בשעה שלומדים אז שקועים לגמרי בתורה שוכחים עולם ומלואו, וכדאיתא **בשילהי כתובות** (דף קו.) בתלמידי דרב אשי דכשבאו לביהמ"ד "כסי עלמא", והוא דרך רשב"י בדורותינו, למי שהבינו מדעו ונדבה רוחו לעמוד לפני ד' כמש"כ **הרמב"ם בסוף הלכות שמיטה ויובל**, וכמש"כ מרן זצ"ל בפרשת חיי שרה, משא"כ בחינת הדרך היתר של ר' ישמעאל שונה לגמרי.

וזה גופא הטעם שהוא לא מיחה בעושים רע, ולא פירסם אמונה, רק מי שרצה ללמוד בא אליו, כי היו חיים בעולם התורה לבד בלי שייכות לעוה"ז. ונראה שזהו ענין מלכי צדק שהוא שם שהיה כהן לקל עליון, ואמרו (נדרים דף לב:) שכיון שהקדים ברוך אברהם לקל עליון, לברוך קל עליון אשר מיגן וגו', נלקחה כהונה ממנה וניתנה לאברהם. ונראה שאין כאן עונש אלא שם נתן הכהונה לאברהם כי היא שייכת לדרגתו, וזה שאמר ברוך אברהם וגו' דהיינו תנו עוז לאלקים. וברוך שכוונתי ומצאתי כן **באור החיים הק'** (יד. יח.) ששם מסר מרצון הכהונה לאברהם, **ובמדרש רבה** (מג, ו) שלימד אותו הלכות כהונה.

פניני חיזוק

מפרי עטו של רבינו

בענין השתיקה בעת התפלה

* * *

לפני כמה שבועות נתקבצו קבוצה חשובה מאברכי הכולל הרמה בלונדון יצ"ו, בקבלה על עצמם לשמור השתיקה בעת התפלה, לע"נ **הילד יצחק ארי' ע"ה** בן יבלחט"א ידידנו החשוב מוה"ר אהרן ישראל אלתר שליט"א שהל"ע בשנותיו הרכות.

גם הו"כ עט"ר מרן ראש הישיבה שליט"א הצטרף לחתימתם, והוסיף וכתב:

"אשריכם ויהי ה' עמכם"

ויה"ר שכבר לצרותינו די, ות.נ.צ.ב.ה.

מזלא טבא

ברכת מזל טוב לידידנו החשוב, הרה"ג המופלג בתורה וביראה, מוה"ר

ר' יצחק מאיר שלעזינגער שליט"א

משב"ק קמיה דמרון רבינו רה"י שליט"א יומם וליל בלי ליאות

בן הגאון רבי עמרם שליט"א - ראש ישיבת 'עץ חיים' בעיה"ק ירושלים תובב"א, ונכדו יקירו להו"כ מרן רבינו רה"י שליט"א

לרגל הולדת בנו שיחי' למז"ט

זמן הברית ביום חמישי - ז' כסלו הבעל"ט

ויה"ר שיזכה להכניסו בבריתו של אאע"ה בעתו ובזמנו ולגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים אמנ!

מזלא טבא

ברכת מזל טוב לידידנו החשוב, הרה"ג המופלג בתורה וביראה, מוה"ר

ר' אלטער אליהו שלעזינגער שליט"א

בן הגאון רבי אברהם אבא שליט"א - ראש ישיבת 'מחזיקי לומדי תורה' לונדון יצ"ו, ונכדו יקירו להו"כ מרן רבינו רה"י שליט"א

לרגל הולדת בנו שיחי' למז"ט

זמן הברית ביום ששי - ח' כסלו הבעל"ט

ויה"ר שיזכה להכניסו בבריתו של אאע"ה בעתו ובזמנו ולגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים אמנ!